

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY
SPOŁECZNEJ W CIESZYNIE
W ROKU 2013**

Cieszyn, marzec 2014

1. Zakres zadań realizowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie w 2013 roku.

W roku 2013 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie realizował szeroki zakres zadań, wynikających w szczególności z następujących ustaw:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej;
- ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi;
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii;
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie;
- ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych;
- ustawy z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów;
- ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o dodatkach mieszkaniowych;
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego;
- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ośrodek podejmował także wiele dodatkowych działań w celu podnoszenia jakości i poszerzenia usług świadczonych dla najuboższych i najbardziej potrzebujących mieszkańców Cieszyna, w tym poprzez realizację projektów dofinansowanych z zewnętrznych źródeł. Współpracował przy tym z wieloma organizacjami pozarządowymi, instytucjami oraz osobami prywatnymi.

1.1. Zadania ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie realizując zadania ustawy o pomocy społecznej w 2013 roku udzielił pomocy w formie świadczeń przyznawanych w ramach zadań zleconych i zadań własnych:

- 912 rodzinom;
- w rodzinach tych żyło 2048 osób.

Pomocą w postaci pracy socjalnej objęto:

- 1220 rodzin;
- w rodzinach tych żyły 2762 osoby.

Pomocą wyłącznie w postaci pracy socjalnej objęto:

- 308 rodzin;
- w rodzinach tych żyło 714 osób.

Najczęstszymi powodami udzielenia pomocy były: ubóstwo, bezrobocie, bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

W większości przypadków podstawą do udzielenia pomocy było równocześnie kilka przesłanek.

Tabela nr 1 – Powody przyznania pomocy przez MOPS w 2013 roku		
Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
ubóstwo	722	1624
bezrobocie	539	1289
bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	430	1067
niepełnosprawność	386	749
długotrwała lub ciężka choroba	385	682
potrzeba ochrony macierzyństwa	101	456
alkoholizm	68	97
bezdomność	53	53
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	22	36
przemoc w rodzinie	17	43
zdarzenie losowe	4	7
sieroctwo	1	1

W roku 2013, pracownicy socjalni MOPS prowadzili także pracę socjalną w oparciu o kontrakt socjalny. Kontrakt jest pisemną umową pomiędzy osobą korzystającą ze świadczeń pomocy społecznej a pracownikiem socjalnym, która określa sposób współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby znajdującej się w trudnej sytuacji życiowej.

W 2013 roku kontraktem socjalnym objętych było 85 osób:

- 35 z przesłanki bezrobocie;
- 9 z przesłanki niepełnosprawność;
- 33 z przesłanki alkoholizm;
- 3 z przesłanki zagrożenie wykluczeniem społecznym;
- 1 z przesłanki długotrwała choroba;
- 1 z przesłanki bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych;

- z 3 osobami bezdomnymi zawarto indywidualne programy wychodzenia z bezdomności, które są specjalną formą kontraktu socjalnego dostosowaną do potrzeb i sytuacji osób pozbawionych dachu na głowę.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej brał udział w ogólnopolskim badaniu osób bezdomnych realizowanym na wniosek MPiPS, którego celem było określenie skali bezdomności na terenie gminy. W dniu badania ustalono, że na terenie Cieszyna przebywało 55 osób bezdomnych, w tym 5 kobiet (Centrum Edukacji Socjalnej – 29 osób; Centrum Edukacji Socjalnej – Dom docelowego pobytu przy ul. Kasztanowej 8 – 7 osób; Centrum Edukacji Socjalnej – Dom docelowego pobytu przy ul. Frysztańskiej 69 – 5 osób; Areszt śledczy – 11 osób; dane ustalone przez Policję i Straż Miejską – 3 osoby).

Z poradnictwa pracownika socjalnego oraz pomocy finansowej Ośrodka łącznie skorzystały 82 osoby bezdomne.

Dwa razy w roku organizowane były wspólne patrole z udziałem Policji, Straży Miejskiej oraz pracownika socjalnego pracującego z osobami bezdomnymi w celu monitorowania miejsc, w których przebywają osoby oraz informowania osób bezdomnych o możliwych formach pomocy.

Pracownik socjalny MOPS pełnił dyżur telefoniczny, poza godzinami pracy Ośrodka (od poniedziałku do piątku w godz. 16:00-20:00 i soboty 7:00-20:00), mający na celu współpracę z placówkami medycznymi, Policją, Strażą Miejską, placówkami dla bezdomnych.

W ramach współpracy z Zakładem Karnym pracownicy Ośrodka uczestniczyli w spotkaniach z osobami odbywającymi karę pozbawienia wolności. Celem tych spotkań było przekazanie informacji na temat świadczeń Ośrodka wynikających z ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz dotyczących instytucji zajmujących się poradnictwem prawnym, psychologicznym i zawodowym. Odbywały się również spotkania pracowników Ośrodka o podobnej tematyce w Oddziale Dziennym Psychiatrycznym Szpitala Śląskiego oraz Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych.

Pracownicy socjalni współpracowali także z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie przekazywania informacji o aktualnych ofertach pracy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, korzystającym z pomocy społecznej, informowali zainteresowane osoby o możliwości skorzystania z poradnictwa zawodowego w PUP oraz kierowali na szkolenia organizowane przez PUP. Utrzymywali stały kontakt z biurem pośrednictwa pracy.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, Ośrodek wydawał decyzje o skierowaniu do domów pomocy społecznej i naliczeniu odpłatności za pobyt dla osób w podeszłym wieku, niepełnosprawnych i chorych. Wydano 29 takich decyzji, w tym 2 dotyczyły skierowania na pobyt czasowy. Wydano również 2 decyzje o skierowaniu do dps, decyzje o naliczeniu odpłatności zostały wydane już w roku bieżącym. MOPS wydał również 2 decyzje o skierowaniu do Krajowego Ośrodka Rehabilitacyjnego

w Dąbku. 4 osoby spośród 29 skierowanych znalazły się na liście osób oczekujących, w tym 1 osoba była już mieszkańcem innego domu. 6 osób oczekiwało na umieszczenie w domu pomocy społecznej na podstawie decyzji wydanych w latach wcześniejszych.

Pracownicy socjalni pomagali w kompletowaniu dokumentów niezbędnych do uzyskania skierowania i umieszczenia w zakładach opiekuńczo – leczniczych oraz przeprowadzali wywiady środowiskowe dla potrzeb innych ośrodków pomocy społecznej, dotyczące pensjonariuszy domów pomocy społecznej z innych gmin (przeprowadzono 113 wywiadów środowiskowych).

MOPS przeprowadził 27 wywiadów środowiskowych dla Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Cieszynie, które kierowało osoby z zaburzeniami psychicznymi z terenu Cieszyna do Dziennego Ośrodka Wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi prowadzonego przez Cieszyńskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego „Więź”. W roku 2013 z Ośrodka skorzystały 23 osoby z Cieszyna.

MOPS prowadził również postępowania (z zakresu ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych) na wniosek Zespołu Zakładów Opieki Zdrowotnej jak i ich świadczeniobiorców – celem potwierdzenia prawa do świadczeń opieki zdrowotnej. Pracownicy socjalni przeprowadzili łącznie 71 postępowań, w tym 34 na potrzeby innych gmin.

Ponadto, pracownicy socjalni (zgodnie z ustawą o świadczeniach rodzinnych) przeprowadzili 6 wywiadów środowiskowych celem przyznania – specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz 3 wywiady środowiskowe celem przyznania – świadczenia pielęgnacyjnego.

MOPS prowadząc postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych (na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów) w 2013 roku:

- przekazał komornikowi sądowemu 86 informacji mających wpływ na egzekucję świadczeń, pochodzących z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego;
- złożył 146 wniosków do prokuratury o wszczęcie postępowania wobec dłużnika;
- złożył 146 wniosków do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnikowi alimentacyjnemu;
- wydał 355 decyzji w sprawie zwrotu wypłaconych świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego;
- wydał 227 upomnień;
- wydał 602 tytuły wykonawcze.

Zakres wszystkich świadczeń finansowych udzielonych, na podstawie różnych ustaw, przez MOPS w 2013 roku obrazuje tabela nr 2.

Tabela nr 2 – Świadczenia udzielone przez MOPS w 2013 roku, na podstawie ustawy o pomocy społecznej, ustawy o dodatkach mieszkaniowych, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych

Zadanie/forma pomocy	Wysokość środków finansowych	Dane liczbowe
Zadania własne		
1. Zasiłki i pomoc w naturze:	2.449.262,10 zł	
zasiłki celowe (na pokrycie kosztów gazu, energii, opłacenie czynszu, remontów, leczenia, zakup odzieży, opału oraz niezbędnych przedmiotów użytku domowego)	463.380,35 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 723 liczba rodzin: 426 liczba osób w rodzinach: 997
zasiłki celowe specjalne	112.531,63 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 194 liczba rodzin: 182 liczba osób w rodzinach: 452
sprawowanie pochówku	4.319,00 zł	liczba osób, którym MOPS sprawił pogrzeb: 2
obiady dla dzieci i młodzieży oraz posiłki dla dorosłych	801.417,00 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 822 (w tym dla dzieci i uczniów: 403) liczba rodzin: 402 liczba osób w rodzinach: 1125
	z tego dotacja w ramach programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” wyniosła 368.249,00 zł	
zasiłki okresowe w części gwarantowanej z budżetu państwa (przyznawane z powodu bezrobocia, długotrwałej choroby, niepełnosprawności, możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego)	624.594,96 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 463 liczba rodzin: 396 liczba osób w rodzinach: 1033
zasiłki stałe	408.727,96 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 124 liczba rodzin: 124 liczba osób w rodzinach: 170
składki na fundusz zdrowia od osób pobierających niektóre świadczenia z pomocy społecznej	34.291,20 zł	liczba osób, którym opłacono składki: 106

2. Usługi opiekuńcze	156.036,00 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 31 liczba rodzin: 31 liczba osób w rodzinach: 37 liczba godzin: 4901
3. Odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej	2.332.895,77 zł	liczba osób, którym MOPS pokrył częściowe koszty pobytu w domach pomocy społecznej: 124
4. Wypłata ryczałtów i dodatków mieszkaniowych	1.109.863,53 zł	liczba rodzin, które skorzystały z dodatków mieszkaniowych: 540 liczba przeprowadzonych wywiadów na potrzeby tych świadczeń: 234
Zadania zlecone		
1. Składki na fundusz zdrowia od osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	22.898,27 zł	liczba osób, którym opłacono składki: 53
2. Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	191.800,00 zł	liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie: 15 liczba rodzin: 14 liczba osób w rodzinach: 36 liczba godzin: 4795
3. Realizacja ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów	7.034.051,48 zł	
zasiłki rodzinne i dodatki	2.368.973,00 zł	liczba świadczeniobiorców: 830 liczba złożonych wniosków: 833 liczba wydanych decyzji: 833
zasiłki pielęgnacyjne	2.005.755,20 zł	liczba świadczeniobiorców: 1228 liczba złożonych wniosków: 310 liczba wydanych decyzji: 310
świadczenia pielęgnacyjne	571.732,20 zł	liczba świadczeniobiorców: 117 liczba złożonych wniosków: 92 liczba wydanych decyzji: 92
dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	37.100,00 zł	liczba świadczeniobiorców: 67 liczba wydanych decyzji: 67
specjalny zasiłek opiekuńczy	502,70 zł	Liczba świadczeniobiorców: 1 Liczba złożonych wniosków: 7 Liczba wydanych decyzji: 6

jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	265.000,00 zł	liczba świadczeniobiorców: 262 liczba złożonych wniosków: 256 liczba wydanych decyzji: 256
składki ZUS od świadczeniobiorców	155.516,73 zł	składki społeczne opłacone za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne: 94
Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego	1.629.471,65 zł	liczba świadczeniobiorców: 330 liczba złożonych wniosków: 321 liczba wydanych decyzji: 321
4. Decyzje dla osób nieubezpieczonych	1.875,00 zł	liczba wydanych przez MOPS decyzji potwierdzających prawo do nieodpłatnego korzystania ze świadczeń z opieki zdrowotnej: 35
5. Wynagrodzenie przyznane opiekunowi przez sąd za sprawowanie opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną	3.450,00 zł	liczba osób, którym wypłacono wynagrodzenie: 3 (32 świadczenia)
6. Realizacja rządowego programu osób uprawnionych do świadczenia pielęgnacyjnego	118.600,00 zł	liczba świadczeniobiorców: 77 liczba wydanych decyzji: 77

1.2. Zadania pozostałych ustaw oraz wynikające z rozeznaczonych potrzeb.

W roku 2013, podobnie jak w latach poprzednich, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej koordynował realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, jednocześnie realizując bezpośrednio część zadań w nich zawartych. Wiele zadań w ramach obu Programów zlecała była do realizacji organizacjom pozarządowym w oparciu o przepisy ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Ośrodek przygotowywał dokumentację związaną z ogłaszaniem i rozstrzygnięciem otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych Gminy Cieszyn z tego zakresu, zajmował się sporządzaniem umów i sprawował kontrolę nad realizacją zadań. Zapewniał także obsługę Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

W roku 2013 Ośrodek koordynował realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2013, prowadził także obsługę organizacyjno-techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Ośrodek był bezpośrednim realizatorem wielu zadań ujętych w Programie.

MOPS odpowiedzialny był również za koordynację Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego Miasta Cieszyna na lata 2012 – 2015 oraz Gminnego Programu Wspierania Rodziny Miasta Cieszyna na lata 2013 – 2015, a także bezpośrednio realizował część zadań w nich zawartych.

MOPS koordynował realizację Programu współpracy Gminy Cieszyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami działającymi w zakresie pożytku publicznego na rok 2013 w obszarze polityki społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (wsparcie dla osób potrzebujących; wsparcie dla osób starszych; wsparcie dla osób niepełnosprawnych oraz długotrwale lub ciężko chorych; ochrona rodzicielstwa, macierzyństwa i praw dziecka) oraz przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

Ośrodek przygotowywał dokumentację związaną z ogłaszaniem i rozstrzygnięciem otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych z tego zakresu, zajmował się sporządzaniem umów i sprawował kontrolę nad realizacją zadań.

W Ośrodku przygotowywana była również dokumentacja związana z udzielaniem pożyczek organizacjom pozarządowym działającym w obszarze polityki społecznej.

W 2013 roku pożyczkę otrzymała Fundacja Rozwoju Przedsiębiorczości Społecznej „Być Razem” na opłacenie części kosztów związanych z projektem pod nazwą „Spółdzielnie socjalne drugiej generacji – II edycja” (46.620,00 zł) oraz Stowarzyszenie Pomocy Wzajemnej „Być Razem” na pokrycie kosztów związanych z realizacją projektu pod nazwą „Dzieci znad Olzy”/„Děti z okolí řeky Olše” (36.000,00 zł). Pożyczki podlegały zwrotowi w ciągu roku 2013.

Ośrodek wydawał zaświadczenia dla wolontariuszy pracujących w organizacjach pozarządowych, uprawniające ich do bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską w obrębie Cieszyna. Łącznie wydano 24 zaświadczenia.

W Ośrodku oferowano osobom bezrobotnym pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy, udzielano poradnictwa z zakresu umiejętności poruszania się po rynku pracy, pomagano w przygotowywaniu dokumentów aplikacyjnych – listów motywacyjnych i życiorysów. W stałym kontakcie było około 30 osób poszukujących pracy.

Ośrodek współpracował także z PUP w zakresie organizowania prac społecznie użytecznych, które wykonywało łącznie 12 osób, w tym 4 w Zamku Cieszyn, 6 w Szkole Podstawowej nr 2, 1 w Szkole Podstawowej nr 6, 1 w Książnicy Cieszyńskiej. Prace społecznie użyteczne wykonywały osoby bezrobotne, korzystające ze świadczeń pomocy społecznej.

Pracownik socjalny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczył w pracach Komisji ds. instrumentów rynku pracy, wspierających podstawowe usługi rynku pracy, która opiniowała między innymi wnioski osób bezrobotnych o przyznanie dotacji na uruchomienie działalności gospodarczej.

Osoby niepełnosprawne i ich rodziny korzystały z poradnictwa w MOPS, uzyskując informacje na temat możliwości przystosowania mieszkania do potrzeb osoby niepełnosprawnej, likwidacji barier funkcjonalnych, zakupu sprzętu ortopedycznego i rehabilitacyjnego, uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych, możliwościach uzyskania statusu osoby niepełnosprawnej, przepisach prawnych dotyczących osób niepełnosprawnych, możliwościach podjęcia nauki i pracy oraz działalności organizacji pozarządowych.

Przedstawiciel Ośrodka uczestniczył w pracach Komisji do spraw rozpatrywania wniosków dotyczących rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych – zadania

realizowanego ze środków PFRON, działającej w Powiatowym Urzędzie Pracy w Cieszynie.

W 2013 roku, MOPS kierował 6 dzieci z najuboższych rodzin do wypoczynku letniego organizowanego w Kątach Rybackich, przez Śląskie Kuratorium Oświaty w Katowicach.

Ośrodek zorganizował także pomoc świąteczną. W ramach akcji „Paczka dla każdego dziecka” przeprowadzonej wspólnie z cieszyńskimi szkołami, zebrano około 500 paczek, które następnie za pośrednictwem pracowników socjalnych trafiły do dzieci z najuboższych rodzin.

W roku 2013 MOPS był partnerem Obchodní akademie a Vyšší odborné školy sociální w Ostrawie w realizacji projektu pod nazwą "Získáme nové poznatky v oblasti sociální práce u nejbližších zahraničních sousedů", dofinansowanego z Programu Leonardo da Vinci. W ramach projektu, Ośrodek zorganizował dwa miesięczne staże (w czerwcu oraz listopadzie) w kilku placówkach pomocowych na terenie Cieszyna, w tym także w Ośrodku, w których łącznie udział wzięło 16 studentów z Republiki Czeskiej.

Ośrodek koordynował współpracę z Miastem Bielsko-Biała w zakresie przyjmowania do Ośrodka Przeciwdziałania Problemom Alkoholowym w Bielsku – Białej osób nietrzeźwych z terenu Cieszyna. W roku 2013 z terenu Cieszyna doprowadzono do Ośrodka 280 osób. Doprowadzaniem osób zajmowała się bezpośrednio Komenda Powiatowa Policji w Cieszynie oraz Straż Miejska. Wpłaty od osób z terenu Cieszyna wyniosły 10.012,54 zł, natomiast pomoc finansowa Gminy Cieszyn w formie dotacji dla Miasta Bielsko-Biała na dofinansowanie działalności OPPA wyniosła 39.890,00 zł.

1.3. Działalność Punktu Wolontariatu przy MOPS w Cieszynie.

W roku 2013 przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej funkcjonował Punkt Wolontariatu.

W ramach Punktu realizowane były następujące Programy:

- Program *Douczenie*, którego założeniem jest pomoc dzieciom uczęszczającym do szkół podstawowych i gimnazjów w nauce oraz odrabianiu zadań domowych. Spotkania odbywają się w domu ucznia, w jego szkole, bądź w Punkcie Wolontariatu – w zależności od możliwości lokalowych i sytuacji rodzinnej dziecka. Indywidualny kontakt dziecko – wolontariusz sprzyja nie tylko procesowi uczenia się, ale również buduje relacje pomiędzy nimi, dając dziecku poczucie możliwości uzyskania wsparcia w miarę potrzeb. Wolontariusz zaś może zdobyć doświadczenie w pracy z dziećmi. W Programie uczestniczyło 27 wolontariuszy, którzy obejmowali wsparciem 18 osób.
- Program *Junior*, który polega na wspólnych spotkaniach wolontariusza i dziecka w jego miejscu zamieszkania czy też w Punkcie Wolontariatu. Jego celem jest wsparcie rozwoju psychofizycznego dziecka poprzez wspólną, kreatywną zabawę, zajęcia z wolontariuszem. Kontakt indywidualny, tak jak w przypadku poprzedniego programu, wpływa na tworzenie się więzi pomiędzy uczestnikami i zapewnia dziecku wsparcie. W jego trakcie możliwe jest również – w niektórych przypadkach – nadrabianie braków kompetencji wychowawczych

rodziców. „Społecznik”, tak jak w powyższym programie, zdobywa doświadczenie w kontaktach i pracy z dziećmi. W Programie uczestniczyło 25 wolontariuszy.

- Program *Ziomek*, którego idea opiera się na spotkaniach indywidualnych wolontariusza z osobą starszą, niepełnosprawną, podczas których „społecznik” nie tylko towarzyszy beneficjentowi, ale także niesie pomoc w czynnościach dnia codziennego. Spotkania mają częściowo charakter terapeutyczny poprzez możliwość zwierzenia się z trudnych spraw, „wygadania się” czy powspominania. Kontakt indywidualny sprzyja budowaniu relacji, daje osobie starszej wsparcie, a wolontariuszowi umożliwia zdobywanie doświadczenia i mądrości życiowej. Uczestniczyło w nim 6 wolontariuszy, którzy obejmowali wsparciem 6 osób.
- Program *Grupa Szpitalna*, którego celem jest dotrzymanie towarzystwa i organizacja czasu dzieciom przebywającym na Oddziale Pediatrii Szpitala Śląskiego w Cieszynie. Obecność wolontariuszy sprawia, że mali pacjenci odrywają się od swoich problemów związanych z chorobą i pobytem w szpitalu. Kontakt może również mieć charakter terapeutyczny. W 2013 roku 40 wolontariuszy, 2 razy w tygodniu prowadziło zajęcia dla dzieci na oddziale pediatrii i sporadycznie na oddziale chirurgii dziecięcej Szpitala Śląskiego w Cieszynie.
- Program *Wolontariat Akcyjny*, w ramach którego wolontariusze niosą pomoc w środowisku lokalnym w zależności od aktualnych potrzeb, przy organizacji imprez okolicznościowych, akcji, takich jak np. zbiórka żywności, organizacji pomocy dla ofiar klęsk żywiołowych lub zdarzeń losowych. W roku 2013 w Program włączyło się 35 osób.

1.4. Projekt systemowy „Aktywna integracja społeczna w Cieszynie”.

Rok 2013 był szóstym z kolei rokiem realizacji projektu systemowego „Aktywna Integracja Społeczna w Cieszynie”. Projekt jest współfinansowany z środków Europejskiego Funduszu Społecznego, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII - Promocja Integracji Społecznej, Działania 7.1. Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałania 7.1.1 – Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej.

Działaniami w ramach projektu systemowego w 2013 objęto 24 osoby bezrobotne lub nieaktywne zawodowo, zagrożone wykluczeniem społecznym i wymagające kompleksowego wsparcia o charakterze aktywizacyjnym. Analogicznie do poprzednich lat głównym celem projektu było przywrócenie osób bezrobotnych na rynek pracy oraz ich integracja ze społeczeństwem. Beneficjenci projektu brali udział w kursach, szkoleniach, warsztatach dających możliwość podniesienia lub uzyskania kwalifikacji zawodowych spójnych z rankingiem zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy. Dwie uczestniczki projektu ukończyły szkołę i uzyskały zawód opiekun medyczny.

Wykaz szkoleń i warsztatów zrealizowanych w 2013 roku:

- kurs języka czeskiego dla 13 osób – 50 godzin;
- uzupełniający kurs języka czeskiego dla 7 osób – 16 godzin;
- szkolenie pracownik administracyjno – biurowy, podstawy kadr i płac dla 6 uczestniczek – 130 godzin;

- podstawy księgowości dla 3 uczestniczek – 110 godzin;
- kasjer walutowy dla 4 uczestniczek – 22 godziny;
- kurs spawania metodą MIG –MAG dla 5 uczestników;
- kurs prawa jazdy kat. B dla 4 uczestników/czek;
- kurs prawa jazdy kat. C dla 2 uczestników;
- kurs kwalifikacyjny do prawa jazdy kat. C dla 2 uczestników;
- kurs stylizacji paznokci dla 7 uczestniczek – 80 godzin;
- szkolenie instruktorskie z zakresu przedłużania rzęs dla 1 uczestniczki – 20 godzin;
- szkolenie z zakresu stylizacji pt. „Stylista Mody” dla 2 uczestniczek - 48 godzin;
- kurs operatorów maszyn i innych urządzeń technicznych, robót ziemnych, budowlanych i drogowych, koparko - ładowarki dla 1 uczestnika;
- kurs obsługi wózków widłowych dla 1 uczestnika;
- kurs barmański dla 1 uczestnika;
- kurs florystyczny dla 4 uczestniczek – 45 godzin;
- kurs komputerowy realizowany z podziałem na grupy w zależności od stopnia zaawansowania i posiadanych umiejętności dla 16 osób – 36 godzin;
- szkolenia z zakresu grafiki komputerowej z projektowaniem stron internetowych dla 8 osób – 36 godzin (każda grupa);
- obsługa kas fiskalnych z fakturowaniem i zasadami obsługi klienta, dla 13 osób – 24 godziny;
- indywidualne doradztwo zawodowe w zakresie planowania ścieżki kształcenia lub drogi zawodowej w wymiarze 2,5 godzin dla każdego uczestnika, łącznie ze wsparcia skorzystały 24 osoby;
- grupowe doradztwo zawodowe w zakresie metod aktywnego poszukiwania pracy dla 24 osób - 3 godziny lekcyjne;
- treningi z wykorzystaniem elementów aktywizacji społecznej – trening komunikacji, autoprezentacji i autokreacji, relaks kontra stres, savoir vivre, umiejętności interpersonalnych oraz zasad komunikacji, dla 24 osób - 55 godzin.

Wszystkie działania w ramach projektu były dostosowane do indywidualnych potrzeb, predyspozycji i oczekiwań uczestników.

Budżet projektu w 2013 roku wyniósł 340.648,96 zł, w tym wkład własny (zasiłki celowe i okresowe dla uczestników projektu) – 46.763,55 zł.

2. Zatrudnienie w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

W 2013 roku w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Cieszynie zatrudnionych było, na podstawie umowy o pracę, 69 osób¹, (z czego pracy nie świadczyło 13 osób, w tym 3 osoby z powodu urlopów wychowawczych, 5 osób z powodu urlopów macierzyńskich oraz 5 osób z powodu przebywania na długotrwałych zwolnieniach lekarskich), w tym 22 pracowników socjalnych (6 starszych specjalistów pracy socjalnej, 12 specjalistów pracy socjalnej, 4 pracowników socjalnych). 55 pracowników posiadało wykształcenie wyższe, 12 wykształcenie średnie, 2 zasadnicze zawodowe.

- Dział Pomocy Środowiskowej – 18 osób;
- Dział Świadczeń Rodzinnych – 8 osób;

¹ Stan na 31.12.2013 r.

- Dział Świadczeń Pomocy Społecznej – 10;
- Dział Finansowo – Księgowy – 7 osób;
- Dział Pracy Specjalistycznej – 4 osoby;
- Dział Projektów – 3 osoby;
- Dział Organizacyjny – 5 osób;
- Biuro Prawne – 1 osoba;
- Zespół ds. przemocy w rodzinie – 2 osoby;
- Zespół ds. domów pomocy społecznej i usług opiekuńczych – 10 osób.

W roku 2013 pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie podnosili swoje kwalifikacje, biorąc udział w wielu specjalistycznych szkoleniach.

3. Budżet Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Cieszynie w 2013 roku

Tabela nr 3 – Budżet MOPS w Cieszynie w 2013 roku	
Rodzaj środków finansowych w Dziale 852 – Pomoc Społeczna, ujętych w planie finansowym MOPS	Wysokość środków finansowych
Środki finansowe na zadania własne	8.549.640,10 zł
w tym na:	
– zasiłki i pomoc w naturze	2.449.262,10 zł
– usługi opiekuńcze	156.036,00 zł
– utrzymanie Ośrodka (w tym wynagrodzenia 44 etatów, koszty energii elektrycznej i ciepłej, gazu, wody, opłat telefonicznych, zakupu artykułów biurowych, środków czystości, wyposażenia, zakupu drobnych usług pozostałych)	2.448.788,57 zł
	z tego dotacja z budżetu państwa na to zadanie wyniosła: 475.484,00 zł
– pokrycie kosztów opłaty pocztowej dotyczącej korespondencji związanej ze świadczeniami rodzinnymi i funduszem alimentacyjnym	16.540,00 zł
– wypłatę ryczałtów i dodatków mieszkaniowych	1.109.863,53 zł
– odpłatność za pobyt mieszkańców gminy w domach pomocy społecznej	2.332.895,77 zł
– realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2011 – 2013 (szkolenia, materiały informacyjne)	4.701,13 zł
– realizację Gminnego Programu Wspierania Rodziny Miasta Cieszyna na lata 2013 – 2015 (poradnictwo prawne i psychologiczne, edukacyjna grupa wsparcia, warsztaty z położną)	9.950,00 zł

– usługi asystenta rodziny (dofinansowanie do wynagrodzeń asystenta rodziny z budżetu państwa)	21.603,00 zł
Środki finansowe na zadania zlecone	7.590.197,04 zł
w tym na:	
– składki na fundusz zdrowia od osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	22.898,27 zł
– usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi	191.800,00 zł
– realizację ustawy o świadczeniach rodzinnych i funduszu alimentacyjnym	7.251.573,77 zł
– pokrycie kosztów wydania decyzji dla osób nieubezpieczonych	1.875,00 zł
– wynagrodzenia przyznane opiekunom przez sąd za sprawowanie opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną	3.450,00 zł
– realizację rządowego programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	118.600,00 zł
Środki finansowe na realizację projektu systemowego „Aktywna Integracja Społeczna w Cieszynie”	340.648,96 zł
w tym wkład własny (środki finansowe na zasiłki okresowe i celowe dla uczestników projektu)	46.763,55 zł
Razem	16.480.486,10 zł

Tabela nr 4 – Dochody budżetu w roku 2013 w Dziale 852 – Pomoc społeczna	
Rodzaj dochodu	Wysokość środków finansowych
wpływy z odpłatności za pobyt mieszkańców w DPS ponoszone przez rodziny	136.830,83 zł
wpływy z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych	22.242,14 zł
wpływy z tytułu zwrotów alimentów	3.050,00 zł
wpływy z tytułu nienależnie pobranych zasiłków okresowych i stałych	7.120,19 zł
wpływy z odpłatności za korzystanie z usług opiekuńczych nad ludźmi obłożnie chorymi	13.651,12 zł
odsetki z konta bankowego	9.088,10 zł
Razem	191.982,38 zł

4. Potrzeby w zakresie pomocy społecznej.

Podstawą do określenia potrzeb w zakresie pomocy społecznej jest diagnoza problemów społecznych prowadzona na bieżąco przez Ośrodek, który gromadzi dane dotyczące sytuacji rodzinnej, zawodowej, zdrowotnej mieszkańców miasta korzystających z pomocy oraz dane przekazywane przez inne podmioty, działające w systemie pomocy społecznej, a także analiza zasobów Gminy Cieszyn w sferze socjalnej (kadrowych i instytucjonalnych).

W związku z powyższym, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Cieszynie określa następujące, najważniejsze potrzeby w zakresie pomocy społecznej:

- podnoszenie poziomu i doskonalenie sprawności funkcjonowania pomocy społecznej poprzez stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej;
- poszerzanie działań służących aktywizacji – społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz zawodowej – osób marginalizowanych i zagrożonych wykluczeniem społecznym, między innymi w oparciu o projekty dofinansowywane z funduszy europejskich oraz przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej;
- wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowywania dzieci;
- utworzenie mieszkań readaptacyjnych dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi;
- rozwój wsparcia środowiskowego dla osób niepełnosprawnych i starszych, w tym organizowanie wsparcia w mieszkaniach chronionych;
- wspieranie inicjatyw związanych z zapewnieniem usług psychiatry dziecięcego oraz zespołów psychiatrii środowiskowej, finansowanych z Narodowego Funduszu Zdrowia;
- zapewnianie schronienia osobom opuszczającym Powiatowy Ośrodek Wsparcia dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie;
- uruchomienie punktu terapeutyczno – mediacyjnego dla rodzin, w których występuje przemoc, ze szczególnym uwzględnieniem pracy ze sprawcami przemocy;
- zapewnienie ergonomicznych warunków pracy pracownikom Ośrodka poprzez montaż klimatyzatorów w pomieszczeniach biurowych oraz wydzielenie mniejszych pomieszczeń biurowych;
- wyposażenie pracowników w podstawowe narzędzia pracy – wymiana oprogramowania specjalistycznego służącego do realizacji zadań Ośrodka z programów pracujących w środowisku DOS na programy pracujące w środowisku WINDOWS oraz zakup sprzętu komputerowego;
- poprawa dostępności do Ośrodka poprzez remont chodnika i dojazdu do parkingu oraz utworzenie nowych miejsc parkingowych.